

Meer over de periode 1912-1950

De Woningstichting is in 1912 opgericht door de heer Th. J. Menger, wethouder en inwoner van Noordwolde. Samen met de heren J. Post en J.C. Pape vormde hij het voorlopige bestuur van wat toen de 'Stichting tot verbetering der Volkshuisvesting in de gemeente Weststellingwerf' werd genoemd.

Net als veel maatschappelijke organisaties die in die tijd zijn opgericht, kan ook van woningbouwcorporaties gezegd worden dat ze als het ware uit nood zijn ontstaan. De slechte woonomstandigheden van velen in de gemeente Weststellingwerf, en met name in Noordwolde en naaste omgeving, waren hier aanleiding tot de oprichting. De activiteiten die in 1912 ondernomen werden waren in de eerste plaats gericht op die groepen in de maatschappij voor wie de woonnood het dringendst was. Velen woonden niet menswaardig. Het was bijvoorbeeld niet ongebruikelijk dat er mensen in plaggenhutten woonden, met name in de oosthoek van de gemeente. Tegenwoordig kunnen wij ons nauwelijks meer voorstellen hoe dat geweest moet zijn...

De eerste woningen : Noordwolde

Voor het stichtingsbestuur was het duidelijk voor welke groep gebouwd moest worden. Bij de gemeente werd een verzoek ingediend om zeven arbeiderswoningen te bouwen in Noordwolde. Het werden er uiteindelijk maar vier. De bouw kon nog niet direct van start, omdat de laagste inschrijving voor de bouw de raming ver overtrof en ook een tweede inschrijving was te hoog. Uiteindelijk werd op 5 oktober 1912 de bouw gegund voor een bedrag van € 2.759 (f 6.080). De grondkosten bedroegen € 227 (f 500), zodat één woning in totaal € 747 (f 1.645) kostte. De huurprijs werd vastgesteld op € 39 (f 85) per jaar, een bedrag dat in latere jaren door velen niet op te brengen zou zijn.

Bouwen in andere dorpen

Toen bleek dat het op meer plaatsen in de gemeente noodzakelijk was om te bouwen, werd besloten het bestuur met 2 personen uit te breiden. Zo werd meteen een spreiding van bestuursleden over de gemeente bereikt, zodat zij ieder de problemen uit de eigen streek konden beoordelen en ter sprake brengen. Na Noordwolde volgde Wolvega: aan de Spoorringel werden 10 woningen gebouwd. Daarna was Noordwolde, waar de behoefte aan bewoonbare woningen groot was, weer aan de beurt. In de Nieuwbuurt, de huidige Nieuwstraat, te Noordwolde werden woningen gebouwd. Ook in andere dorpen, waaronder Munnekeburen, Steggerda en Langelille moest worden gebouwd. Het bestuur was steeds bezig anderen te overtuigen van de noodzaak van woningbouw voor de arbeidersbevolking.

Huurprijzen

Tot 1920 bleef de vraag naar woningen groot en werd er ook gebouwd, al moesten om tot bouw te komen vele hobbels genomen worden. Wat dat betreft is er nog niet zoveel veranderd. Om u een idee te geven van de huurprijzen een voorbeeld van woningen in Munnekeburen. Daar zouden in 1915 woningen worden gebouwd voor een huurprijs van € 36 (f 80) per jaar. Er waren echter geen gegadigden. Het bleek dat de huurprijs, voor een woning zonder stukje weide voor een schaap, te hoog was. In 1919 werd besloten in Noordwolde 22 arbeiderswoningen op een stuk Heidegrond op de Meenthe te bouwen. Daarvoor werd 11 hectare heidegrond aangekocht voor € 91 (f 200) per hectare. Het Rode Dorp was geboren.

Woningstichting Weststellingwerf: van oprichting tot 1950

Middenstandswoningen

Hoewel de belangrijkste opgave van het bestuur het bouwen van arbeiderswoningen was, kwam er op een gegeven moment vraag naar middenstandswoningen. In Noordwolde kwam een MULO en er moest huisvesting voor de leraren komen, in Wolvega ontstond vraag naar woningen voor medewerkers van de Spoorwegen. In 1917 werden in Wolvega 6 woningen aan de Spoorsingel gebouwd, later gevolgd door de bouw van woningen in Tuindorp en in de Nieuwbuurt te Noordwolde. In de jaren twintig kwamen deze woningen weer leeg te staan, want door salarisverlagingen bij de Spoorwegen waren de medewerkers genoodzaakt te verhuizen. Voor het zittende bestuur was het een grote teleurstelling, dat woningen die met zoveel moeite waren gebouwd, weer leeg kwamen te staan en dat uitzetting een vrij normaal verschijnsel werd.

Vraag en aanbod

Bedrijven vestigden zich in onze gemeente en in Noordwolde bloeide de Rotanindustrie. Er werd meer verdiend, maar als gevolg hiervan stegen ook de huren. Voorlopig was dit echter geen enkel probleem, het belangrijkste was de bouw van woningen, de vraag overtrof het aanbod. Naast nieuwbouw vroeg ook het vervangen van krotwoningen de nodige aandacht. Was het de bloeiende industrie, die woningen vroeg, ook de in de jaren vijftig opkomende ruilverkavelingen hebben grote wijzigingen in de Weststellingwerfse samenleving gebracht. Met name rond Noordwolde veranderde er veel. De krotten in de velden verdwenen en de bewoners kregen vaak een nieuwbouwwoning in het dorp.

Na de tweede wereldoorlog

Gedurende de oorlog liggen de activiteiten van de woningstichting stil. Pas in 1947 werd er weer gebouwd. Bouwen in die periode was niet eenvoudig. Alles, dus ook bouwmaterialen, was schaars en de kwaliteit liet vaak te wensen over. Dat ook andere zaken dan alleen het wonen naar voren kwamen, blijkt uit een verslag van een vergadering uit 1947. Eén van de bestuursleden pleit voor het aanbrengen van een douche in arbeiderswoningen én hij wil ruimere woningen bouwen. In 1950, toen er nieuwe woningen aan de Keiweg werden gebouwd, vroeg één van de toekomstige bewoners om de aanleg van een stopcontact voor de wasmachine. Dit moest afgewezen worden, want een dergelijke voorziening behoorde nog niet bij een woningwetwoning.

Inmiddels zijn de tijden wat dat betreft flink veranderd. De armoede waarin mensen leefden is verleden tijd. Voorzieningen als stopcontacten zijn (gelukkig) niet meer weg te denken uit onze woningen.